

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CIOCANA

mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, nr. 24/1,
Republica Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 333 665; (022) 337 520
e-mail: jci@justice.md

*Sediul specializat în examinarea cauzelor cu privire la activitatea
judecătorului de instrucție și în materie contravențională*

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
CIOCANA COURT OFFICE

Chișinău city, Mihail Sadoveanu street, nr. 24/1,
Republic of Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 333 665; (022) 337 520
e-mail: jci@justice.md

*The Court Office specialized in the examination of the cases concerning
the activity of the investigative judge and in contraventional matters*

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII			
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU			
SEDIUL CIOCANA			
leșire Nr.	1432		
" 11 "	02		2020

Dosar nr.12-ij_10-13760-12032019 (10-454/19)

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
MD-2004, mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu, 28

Judecătoria Chișinău, Vă expediază materialele respective în vederea examinării sesizării cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de petiționarul Bernaz Alexandru în baza art. 313 alin.(4) Cod de procedură penală în sensul corespunderii cu art. 20,26,54 din Constituția Republicii Moldova.

Anexă:

- Cererea privind trimiterea în adresa Curții Constituționale spre examinare a sesizării referitoare la controlul constituționalității a prevederilor art. 313 alin.(4) CPP;
- Sesizarea petiționarului Alexandru Bernaz;
- Plîngere în baza art. 313 CPP;
- Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 20 ianuarie 2020.

Anexă: conform textului pe "41" file

Ghenadie Pavliuc
Vicepreședintele Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana)

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA			
Intrare Nr.	179		
" 14 "	02		2020

83

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28, mun. Chișinău MD 2004, Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA

DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și g)

din Constituția Republicii Moldova

I. AUTORUL SESIZĂRII:

1. Numele/Denumirea – ***Bernaz***

2. Prenumele – ***Alexandru***

3. Funcția – ***avocat***

II. OBIECTUL SESIZĂRII:

11. Prezenta sesizare are ca obiect de examinare: verificarea constituționalității art.313 alin.(4) Cod de procedură penală, în raport cu prevederile art.20, art.26, art.54 din Constituția RM, în ceea ce ține de omisiunea de a reglementa procedura de prezentare obligatorie învinuitului ori avocatului său a materialelor și a probelor, care au stat la baza emiterii ordonanței contestate de reluare a urmăririi penale.

III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATE DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ:

12. În procedura Judecătorului de instrucție a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, Sergiu Bularu se află spre examinare plîngerile depuse de Alexandru Bernaz în baza art.313 CPP, conexe într-o procedură unică (dosarul nr.10-454/19), prin care se solicitată:

- Declararea nulității a ordonanței procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție, V.Morari, din 04.09.2018, prin care a fost anulată ordonanță din 31.03.2015 cu privire la scoaterea lui Alexandru Bernaz de sub urmărire penală;

- Declararea nulității a ordonanței de punere lui Alexandru Bernaz sub învinuire, din 28.01.2019;

- Constatarea încălcării dreptului lui Alexandru Bernaz de a nu fi urmărit penal de două ori pentru aceeași faptă (principiul *non bis in idem*), garantat prin art.4 alin.1 din Protocolul nr.7 la Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cât și a dreptului la un proces echitabil și la apărare, garantate de art.6 al CEDO și de art.art.17, 19 din Codul de procedură penală;

- Obligarea procurorului să lichideze încălcările constatate ale drepturilor și libertăților lui Alexandru Bernaz, prin scoaterea ultimului de sub urmărire penală în legătură cu existența circumstanțelor care exclud urmărirea penală.

13. Temeinicia depunerii plîngerilor judecătorului de instrucție se confirmă prin următoarele circumstanțe:

Astfel, la 22.03.2013, în calitate de avocat, am încheiat cu SA «Registru-Corect» contractul de acordare a asistenței juridice în formă de consultații juridice legate de activitatea curentă a SA «Registru-Corect», cu acordarea unui sprijin juridic în relații cu persoane fizice și juridice.

Ulterior, la 09.04.2013 a fost începută prezenta cauza penală în baza art.art.190 alin.(5), 243 alin.(3) lit.b) Cod penal, iar la 24.05.2013, în calitate de avocat, am început apărarea drepturilor și intereselor legitime ale colaboratorului SA «Registru-Corect» - Torodii Vladimir, care a fost recunoscut pe prezenta cauza penală în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii, prevăzute de art.245² alin.(2) din Codul penal.

În continuare, prin ordonanțele din 04.09.2014, emise în cadrul prezentei cauze penale, în cabinetul avocatului „Alexandru Bernaz”, la locul meu de domiciliu și în automobilul meu personal, au fost efectuate perchezițiile.

În rezultat, după efectuarea acestor percheziții, procuror în Procuratura Anticorupție I.Frunza-Bargan, interpretând activitatea mea profesională de avocat, desfășurată în raport cu SA «Registru-Corect» în limitele prevederilor art.53 alin.(1), lit.c) din Legea cu privire la avocatură și îndreptată la colectarea independentă a informației factologice și referitoare la mărimea daunelor cauzate, ca o formă de co-participare la sustragerea averii persoanelor pătimate și spălarea banilor, la 09.09.2014 în lipsa probelor concludente și suficiente, a emis ordonanță de punerea mea sub învinuire, încriminându-mi săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.42, 190 alin.(5), 243 alin.(3), lit.b) din Codul penal.

Ca urmare a contestării ordonanței de punere sub învinuire, din 09.09.2014, prin încheierea irevocabilă a judecătorului de instrucție, din 29.12.2014, ordonanță în cauză a fost recunoscută nulă.

Prin încheierea din 29.12.2014, judecătorul de instrucție a constatat că acțiunile mele în calitate de avocat în ce privește tratative cu partea vătămată în scopul recuperării prejudiciului pretins, se încadrează în limitele împuternicirilor avocatului participant în proces penal, iar procurorul nejustificat a catalogat aceste acțiuni ca complicitate la dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită de două sau mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari și pe faptul spălării banilor în proporții deosebit de mari.

Ulterior, prin ordonanță, din 31.03.2015, emisă de procurorul în Procuratura Anticorupție, N.Busuioc, am fost scos de sub urmărire penală, din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.art.42, 190 alin.(5), 243 alin.(3) lit.b) CP.

După aceasta, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 24.07.2018, a fost admisă acțiunea civilă depusă de mine împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii exprimate prin punerea ilegală a mea sub urmărire penală, fiind încasat din contul bugetului de stat în beneficiul meu prejudiciul moral și cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău, din 26.09.2018 și a încheierii Curții Supreme de Justiție, din 16.01.2019, hotărârea judecătorească, din 24.07.2018 a devenit irevocabilă.

În continuare, la 28.01.2019, fiind citat la Procuratura Anticorupție, am primit copia ordonanței din 04.09.2018, emise de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție V.Morari, în baza art.287 alin.(1), pct.2) CPP, prin care s-a anulat ordonanță de scoaterea mea de sub urmărire penală, din 31.03.2015 și în aceeași zi, la 28.01.2019 în baza ordonanței de punere sub învinuire, emise de procurorul în Procuratura Anticorupție A.Cernei, am fost ilegal pus sub învinuire în mod repetat pe aceleași fapte, fiindu-mi înaintate acuzațiile de comiterea infracțiunilor

prevăzute de art.art.42 alin.(5), 46, 190 alin.(5), 42 alin.(5), 46, 243 alin.(3), lit.b) CP.

Așadar din ordonanță din 04.09.2018, prin care a fost anulată ordonanță privind scoaterea mea de sub urmărire penală, din 31.03.2015, reiese că „organul de urmărire penală a constatat circumstanțe noi cu privire la implicarea lui Bernaz Alexandru în comiterea infracțiunii cercetate, care au fost acumulate ca rezultat al audierii cet.Pahomi Stela, Torodii Vladimir, Bîtca Marina și ridicării de acte de la SA «Registru-Corect» în proces de lichidare”.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI A CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14. Considerînd ca fiind ilegală ordonanță, din 04.09.2018, am depus la 11.02.2019 Procurorului General o plîngere în baza art.299¹ alin.(2) din Codul de procedură penală. Ulterior, neprimind nici un răspuns, la 11.03.2019 am depus o plîngere în baza art.313 CPP la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, care a fost repartizată judecătorului de instrucție Sergiu Bularu (dosarul nr.10-454/19).

Menționez că conform art.41 pct.7) CPP, judecătorul de instrucție asigură controlul judecătoresc în cursul urmăririi penale, fiind abilitat conform art.6 pct.24) CPP cu atribuții de control judiciar asupra acțiunilor procesuale efectuate în cadrul urmăririi penale.

Ca urmare, în cadrul examinării plîngerii depuse, judecătorul de instrucție S.Bularu, în strictă conformitate cu normele procesuale penale sus-citate, în vederea protejării persoanei de fapte ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvîrșite, este obligat să aprecieze legalitatea ordonanței procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție, V.Morari, din 04.09.2018 sub aspectul:

- există sau nu există circumstanțe noi;
- în cazul în care există careva circumstanțe noi, sînt oare ele de natură să afecteze sau ele nu afectează ordonanță privind scoaterea mea de sub urmărire penală din 31.03.2015;
- avea oare cunoștință despre aceste circumstanțe organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și puteau oare aceste circumstanțe să fie cunoscute la acea dată.

În cazul în care judecătorul de instrucție în cadrul examinării în ședință de judecată a plîngerii depuse constată lipsa circumstanțelor noi, sau dacă circumstanțe noi nu afectează ordonanță privind scoaterea persoanei de sub urmărire penală, ori că circumstanțe noi puteau fi cunoscute organului de urmărire penală la data scoaterii persoanei de sub urmărire penală, acesta, executînd atribuțiile de controlul judecătoresc în cursul urmăririi penale, este obligat, prin prisma art.4 alin.1 din Protocolul nr.7 la Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, să adopte o încheiere privind

declararea nulității ordonanței prin care s-a anulat scoaterea persoanei de sub urmărire penală.

Menționez că conform art.313 alin.(4) CPP, „plângerea se examinează de către judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, cu participarea procurorului și cu citarea persoanei care a depus plângerea, precum și a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii. Neprezentarea persoanei care a depus plângerea și/sau a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii nu împiedică examinarea acesteia. Procurorul este obligat să prezinte în instanță materialele corespunzătoare. În cadrul examinării plângerii, procurorul și persoana care a depus plângerea, precum și persoanele ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii dau explicații”.

Ca urmare, în cadrul ședinței de judecată din 06.06.2019, procurorul A.Cernei în conformitate cu prevederile art.313 alin.(4) CPP, a fost obligat de către S.Bularu să prezinte instanței de judecată materialele și actele care au stat la baza emiterii ordonanței contestate din 04.09.2018 prin care s-a anulat ordonanța de scoatere de sub urmărire penală, din 31.03.2015 și anume procesele-verbale de audiere a lui Pahomi Stela, Torodii Vladimir, Bîtcă Marina și actele ridicate de la SA „Registru-Corect” în proces de lichidare.

În rezultat, în cadrul ședinței de judecată din 25.06.2019, procurorul A.Cernei a prezentat instanței de judecată procesele-verbale de audiere a lui Pahomi Stela, Torodii Vladimir, Bîtcă Marina și actele ridicate de la SA „Registru-Corect” în proces de lichidare.

În vederea respectării de către judecătorul de instrucție a prevederilor art.6 alin.(3), lit.b) din Convenție pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prin cererea din 25.06.2019 am solicitat instanței să-mi fie prezentate spre cunoștință actele transmise judecătorului de instrucție de către procuror A.Cernei și anume declarațiile lui Pahomi Stela, Torodii Vladimir, Bîtcă Marina și actele ridicate de la SA „Registru—Corect” în proces de lichidare, care au stat la baza emiterii ordonanței contestate din 04.09.2018 și care sunt esențiale pentru a contesta în mod efectiv această ordonanță.

Împofida celor solicitate, instanța de judecată a respins cererea, făcând referire la necesitatea asigurării confidențialității urmăririi penale, lipsindu-mi de dreptul de a contesta în mod efectiv această ordonanță și de a dispune de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale, încălcându-mi dreptul de acces liber la justiție și principiul contradictorialității.

Consider că prevederile art.313 alin.(4) CPP urmează să fie supuse controlului constituționalității, deoarece ele contravin articolelor 20, 26, 54 din Constituția RM în partea ce ține de omisiunea de reglementare a procedurii de prezentare obligatorie la rând cu instanța de judecată și învinuitului ori avocatului său a materialelor și probelor, care au fost puse la baza emiterii ordonanței de reluare a urmăririi penale.

Astfel, conform art.6 alin.(3), lit.b) din Convenție pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, orice acuzat are, în special,

dreptul să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale.

Conform art.1 alin.(2), (3) CPP, procesul penal are ca scop inclusiv protejarea persoanei de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite. Organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată.

Conform art.2 alin.(5) CPP, în desfășurarea procesului penal nu pot avea putere juridică legile și alte acte normative care anulează sau limitează drepturile și libertățile omului, încalcă independența judecătorească, principiul contradictorialității, precum și contravin normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Este evident că prevederile art.313 alin.(4) CPP în partea ce ține de stabilirea obligației procurorului de a prezenta doar instanței de judecată materialele și probele, care au fost puse la baza emiterii actului contestat, inclusiv la baza ordonanței de reluare a urmăririi penale, limitează drepturile și libertățile persoanei care a contestat acest act procesual penal, fără a dispune de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, principiul egalității armelor, stipulat în art.6 al Convenției, semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața unui tribunal, fără ca una din ele să fie avantajată în raport cu cealaltă sau celelalte părți din proces. Acest principiu, în opinia susținută a CtEDO, este elementul unei noțiuni mai largi de proces echitabil, care impune ca fiecărei părți să i se ofere posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza sa în condiții, care să nu o plaseze într-o situație de un dezavantaj net în raport cu „adversarul” ei.

CtEDO prin jurisprudența sa a decis, că legislația națională trebuie să garanteze înștiințarea „părții adverse” despre depunerea observațiilor și să asigure posibilitate acestuia să le comenteze, fiind totodată necesară acordarea persoanei împotriva căreia există o acuzație penală a timpului și facilităților necesare pregătirii apărării, fiindu-i puse la dispoziție atât timpul necesar, cât și mijloacele materiale și juridice adecvate.

O altă componentă a garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art.6 paragraf 1 CEDO, este și principiul contradictorialității. Cu referire la acesta CtEDO menționează, că dreptul la o procedură contradictorie în esență este posibilitatea părților unui proces penal, civil sau disciplinar de a lua cunoștință de toate piesele și observațiile prezentate judecătorului, chiar și cele ce ar proveni de la un magistrat independent, de natură să-i influențeze decizia, și de a le discuta, considerând că acest principiu reprezintă „una din principalele garanții ale unei proceduri judiciare”.

Ca urmare, este evident că declarațiile lui Pahomi Stela, Torodii Vladimir, Bîtcă Marina și actele ridicate de la SA „Registru-Corect” în proces de lichidare, care au stat la baza emiterii ordonanței contestate din 04.09.2018, trebuie să fie

prezentate inclusiv și învinuitului pentru cunoștință, deoarece ele sînt esențiale pentru a realiza principiul egalității armelor la contestarea ordonanței, din 04.09.2018.

Doar prin luarea cunoștinței cu declarațiile lui Pahomi Stela, Torodii Vladimir, Bîtcă Marina și cu actele ridicate de la SA „Registru-Corect”, este posibil în mod efectiv de contestat ordonanță din 04.09.2018, deoarece pentru a stabili există oare circumstanțe noi, trebuie să fie studiat conținutul acestor acte procesuale penale pe care se bazează ordonanță din 04.09.2018, stabilind și data obținerii acestora.

Mai mult, doar prin studierea conținutului acestor acte este posibil de stabilit afectează oare ele ordonanță de scoaterea mea de sub urmărire penală, din 31.03.2015, condiția care este obligatorie pentru anularea unei ordonanțe legale de scoatere a persoanei de sub urmărire penală.

Ca urmare, neconstituționalitatea prevederilor art.313 alin.(4) CPP este evidentă, deoarece legiuitorul, stabilind dreptul învinuitului de a contesta actele procesuale penale ale procurorului, inclusiv ordonanță de reluare a urmăririi penale, nu a stabilit dreptul învinuitului de a primi, în cadrul examinării plîngerii depuse împotriva acestei ordonanțe, materialele și probele, care întemeiază emiterea ordonanței de reluare a urmăririi penale, în situația când doar judecătorul de instrucție are dreptul de a primi și a verifica aceste acte sub aspectul existenței unor circumstanțe noi, care trebuie să afecteze ordonanță de scoaterea de sub urmărire penală.

De menționat că necesitatea asigurării confidențialității urmăririi penale până la terminarea urmăririi penale, nu poate împiedica prezentarea învinuitului ori avocatului său a materialelor și probelor, care întemeiază emiterea unui act contestat, inclusiv a unei ordonanțe de reluare a urmăririi penale.

În unele cazuri legiuitorul totuși stabilește, împofida necesității asigurării confidențialității urmăririi penale, prezentarea obligatorie a materialelor și probelor învinuitului pînă la terminarea urmăririi penale.

Astfel, conform art.308 alin.(2) CPP, *„înainte de a fi depuse la judecătorul de instrucție, demersul cu privire la aplicarea sau prelungirea măsurii arestării preventive sau a arestării la domiciliu, împreună cu toate materialele și probele anexate la acesta, care confirmă sau infirmă temeiurile de aplicare sau prelungire a măsurii, se prezintă în prealabil învinuitului ori avocatului său, care confirmă în scris că a luat cunoștință de acestea”*.

Mai mult, conform art.66 alin.(2), pct.25¹ CPP, *„învinuitul, conform prevederilor prezentului cod, are dreptul: să ia cunoștință de materialele și probele prezentate de procuror împreună cu demersul sau recursul său cu privire la aplicarea, prelungirea, revocarea, înlocuirea măsurii procesuale de constrîngere, înainte de a fi transmise judecătorului de instrucție sau instanței de judecată”*.

În acest caz legiuitorul a stabilit obligația cît a procurorului, atît și a judecătorului de instrucție, să-i prezinte învinuitului ori avocatului său toate

16

materialele și probele care întemeiază aplicarea, prelungirea, revocarea, înlocuirea măsurii procesuale de constrângere.

Mai mult, prin art.305 alin.(6) CPP, care stabilește modul de examinare de către judecătorul de instrucție a demersurilor referitoare la efectuarea acțiunilor de urmărire penală, măsurilor speciale de investigații sau la aplicarea măsurilor procesuale de constrângere, legiuitorul a stabilit că dacă în ședință participă persoane interesele cărora sînt vizate în demers sau apărătorii și reprezentanții lor, acestora li se oferă posibilitatea de a da explicații și de a lua cunoștință de toate materialele prezentate la examinarea demersului.

Ca urmare, constat că circumstanțe sus-descrie denotă existența incertitudinii privind constituționalitatea prevederilor art.313 alin.(4) CPP, ce urmează a fi aplicate la soluționarea acestei cauze aflate pe rolul instanței.

De altfel, datorită faptului că art.313 alin.(4) CPP nu conține prevederile care îi obligă pe procuror și judecător de instrucție să-i prezinte învinuitului ori avocatului acestuia materialele și probele care stau la baza emiterii ordonanței de reluare a urmăririi penale sau altui act procesual penal contestat, se afectează mai multe principii de drept, inclusiv dreptul la un proces echitabil și egalitatea armelor.

15. Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 26 Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 54 Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

12

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

16. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova:

Articolul 1

Noțiunea și scopul procesului penal

(1)...

(2) Procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvîrșite, astfel ca orice persoană care a săvîrșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

(3) Organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrîngere ori să nu fie victima încălcării altor drepturi fundamentale.

Articolul 2

Legea procesuală penală

(1) Procesul penal se reglementează de prevederile Constituției Republicii Moldova, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod.

(2) Principiile generale și normele dreptului internațional și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte constituie elemente integrante ale dreptului procesual penal și nemijlocit dau naștere drepturilor și libertăților omului în procesul penal.

(3) Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.

(4) Normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod.

(5) În desfășurarea procesului penal nu pot avea putere juridică legile și alte acte normative care anulează sau limitează drepturile și libertățile omului, încalcă independența judecătorească, principiul contradictorialității, precum și contravin normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 17

Asigurarea dreptului la apărare

(1) ...

(2) Organul de urmărire penală și instanța judecătorească sînt obligate să asigure participanților la procesul penal deplina exercitare a drepturilor lor procesuale, în condițiile prezentului cod.

(3) ...

(4) ....

(5) ....

Articolul 19

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod.

(2) Persoana care efectuează urmărirea penală și judecătorul nu pot participa la examinarea cauzei în cazul în care ei, direct sau indirect, sînt interesați în proces.

(3) Organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuitului, învinuitului, inculpatului, cît și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea.

Articolul 22

Dreptul de a nu fi urmărit sau judecat de mai multe ori

(1) Nimeni nu poate fi urmărit penal sau judecat pentru săvîrșirea faptei penale cu privire la care a fost emisă o ordonanță neanulată de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și/sau de clasare a cauzei, sau de refuz în pornirea urmăririi penale ori cu privire la care a fost pronunțată o hotărîre judecătorească definitivă de condamnare, de achitare sau încetare a procesului penal.

(2) Hotărîrea judecătorească definitivă împiedică pornirea sau continuarea procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor cînd fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărîrea respectivă.

(3) Ordonanțele procurorului de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și/sau de clasare a cauzei ori de refuz în pornirea urmăririi penale împiedică pornirea sau continuarea procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor cînd aceste ordonanțe au fost anulate.

Articolul 313

Plîngerea împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organului care exercită activitate specială de investigații

(1)....

(2) ...

(3) ...

(4) Plîngerea se examinează de către judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, cu participarea procurorului și cu citarea persoanei care a depus plîngerea, precum și a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii. Neprezentarea persoanei care a depus plîngerea și/sau a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii nu împiedică examinarea acesteia. **Procurorul este obligat să prezinte în instanță materialele corespunzătoare.** În cadrul examinării plîngerii, procurorul și persoana

care a depus plîngerea, precum și persoanele ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plîngerii dau explicații.

(5) ....

(6) .....

17. Prevederi relevante ale Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale:

Articolul 6 Dreptul la un proces echitabil

1...

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată pînă ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

3. Orice acuzat are, în special, dreptul:

a) să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa;

b) să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;

c) să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloace necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci cînd interesele justiției o cer;

d) să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;

e) să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.

Articolul 13 Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci cînd încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

18. Prevederi relevante ale Declarației Universale a Drepturilor omului:

Articolul 8

Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituție sau prin lege.

V. CERINȚELE AUTORULUI

19. Prin prezenta sesizare, se solicită Curții Constituționale de a iniția procedura de verificare a constituționalității prevederilor art.313 alin.(4) Cod de procedură penală, în ceea ce ține de omisiunea de a reglementa procedura de prezentare obligatorie învinutului ori avocatului său a materialelor și a probelor, care au stat la baza emiterii ordonanței de reluare a urmăririi penale.

VI. DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII:

20. Excepția de neconstituționalitate reprezintă o procedură de inițiere de către instanța ordinară de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a unui alt act normativ, cu normele constituționale.

Astfel, prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) lit. g) din Constituție, s-a stabilit procedura de exercitare a controlului constituționalității legilor de către Curtea Constituțională.

Constat următoarele:

- a. Suntem în prezența unei incertitudini privind constituționalitatea unei legi, în speță, a prevederilor care urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei aflate pe rol în instanță de judecată.
- b. Potrivit art.135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Legea nr.122-XV din 14 martie 2003 (Codul de procedură penală al Republicii Moldova) poate constitui obiectul unei excepții de neconstituționalitate, fiind lege organică.
- c. Excepția de neconstituționalitate este ridicată de către o parte din proces a căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei.
- d. Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate sau o formulare similară a normei invocate.

VII. LISTA DOCUMENTELOR

- 21.** Actul de sesizare, pe 13 file;
- 22.** Materialele dosarului nr.10-454/19, care urmează să fie pus la dispoziția Curții Constituționale de către Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURILE

23. Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

mun.Chișinău
20 august 2019

Alexandru Bernaz

35

ÎNCHEIERE
privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

20 ianuarie 2020

Judecătoria Chișinău sediul Ciocana

Instanța de judecată în componența:

Judecătorului

Grefierului

cu participarea:

Procurorului

Petiționarului

examinând în ședință închisă plîngerea petiționarului Alexandru Bernaz, înaintată în baza art.313 Cod procedură penală, instanța -

Sergiu Bularu

Ion Catrinici

Alexandru Bernaz

Alexandru Cernei

A C O N S T A T A T :

La data de 11.03.2019 petiționarul Alexandru Bernaz a înaintat o plîngere prin care a solicitat anularea ordonanței de punere sub învinuire din 28.01.2019 cu obligarea procurorului de a lichida încălcările admise prin scoaterea petiționarului de sub urmărire penală. Ulterior de către petiționar fiind înaintată o nouă plîngere la data de 11.03.2019 prin care a solicitat anularea ordonanței procurorului V. Morari din 04.09.2018 privind anularea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a cet. A. Bernaz din 31.03.2015, ulterior plîngerile au fost conexe într-o singură procedură.

În ședința de judecată din 21.08.2019 petiționarul a înaintat sesizarea prin care a invocat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 313 alin. (4) Cod de procedură penală în sensul corespunderii cu art. 20, 26, 54 din Constituția RM, în ceea ce ține de omisiunea de a reglementa procedura de prezentare obligatorie învinuitului ori avocatului său a materialelor și a probelor care au stat la baza emiterii ordonanței de reluare a urmăririi penale.

În motivarea excepției de neconstituționalitate petiționarul a invocat faptul că:

În fapt, la 09.04.2013 a fost începută prezenta cauza penală în baza art.190 alin.(5), 243 alin.(3) lit. b) Cod penal, iar la 24.05.2013, în calitate de avocat, a început apărarea drepturilor și intereselor legitime ale colaboratorului SA «Registru-Corect» - Torodii Vladimir, care a fost recunoscut pe prezenta cauza penală în calitate de bănuț în săvârșirea infracțiunii, prevăzute de art.245/2 alin.(2) din Codul penal.

În continuare, prin ordonanțele din 04.09.2014, emise în cadrul prezentei cauze penale, în cabinetul avocatului „Alexandru Bernaz”, la locul meu de domiciliu și în automobilul personal, au fost efectuate perchezițiile.

În rezultat, după efectuarea acestor percheziții, procurorul în Procuratura Anticorupție I.Frunza-Bargan, interpretând activitatea sa profesională de avocat, desfășurată în raport cu SA «Registru-Corect» în limitele prevederilor art.53 alin.(1), lit.c) din Legea cu privire la avocatură și îndreptată la colectarea independentă a informației factologice și referitoare la mărimea daunelor cauzate, ca o formă de participare la sustragerea averii persoanelor pătimate și spălarea banilor, la 09.09.2014 în lipsa probelor concludente și suficiente, a emis ordonanță de punerea sa sub învinuire, încriminându-i săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.42, 190 alin.(5), 243 alin.(3), lit.b) din Codul penal.

Ca urmare a contestării ordonanței de punere sub învinuire, din 09.09.2014, prin încheierea irevocabilă a judecătorului de instrucție, din 29.12.2014, ordonanță în cauză a fost recunoscută nulă.

Ulterior, prin ordonanță, din 31.03.2015, emisă de procurorul în Procuratura Anticorupție, N. Busuioc, a fost scos de sub urmărire penală, din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.art.42, 190 alin.(5), 243 alin.(3) lit. b) CP.

După aceasta, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 24.07.2018, a fost admisă acțiunea civilă depusă de cet. Bernaz A. împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii exprimate prin punerea ilegală a sa sub urmărire penală, fiind încasat din contul bugetului de stat în beneficiul său prejudiciul moral și cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău, din 26.09.2018 și a încheierii Curții Supreme de Justiție, din 16.01.2019, hotărârea judecătorească, din 24.07.2018 a devenit irevocabilă.

În continuare, la 28.01.2019, fiind citat la Procuratura Anticorupție, a primit copia ordonanței din 04.09.2018, emise de procuror-șef al Procuraturii Anticorupție V. Morari, în baza art.287 alin.(1), pct.2) CPP, prin care s-a anulat ordonanță de scoaterea sa de sub urmărire penală, din 31.03.2015 și în aceeași zi, la 28.01.2019 în baza ordonanței de punere sub învinuire, emise de procurorul în Procuratura Anticorupție A. Cernei, a fost pus sub învinuire în mod repetat pe aceleași fapte, fiindu-mi înaintate acuzațiile de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.art.42 alin.(5), 46, 190 alin.(5), 42 alin.(5), 46, 243 alin.(3), lit.b) CP.

Așadar din ordonanță din 04.09.2018, prin care a fost anulată ordonanță privind scoaterea sa de sub urmărire penală, din 31.03.2015, reiese că „organul de urmărire penală a constatat circumstanțe noi cu privire la implicarea lui Bernaz Alexandru în comiterea infracțiunii cercetate, care au fost acumulate ca rezultat al audierii cet. Pahomi

Stela, Torodii Vladimir, Bîtca Marina și ridicării de acte de la SA «Registru-Corect» în proces de lichidare ».

Considerând ca fiind ilegală ordonanță, din 04.09.2018, a depus la 11.02.2019 Procurorul General o plângere în baza art.299/1 alin.(2) din Codul de procedură penală.

Ulterior, neprimind răspunsul, la 11.03.2019 a depus o plângere în baza art.313 CPP judecătorului de instrucție, care a fost repartizată judecătorului de instrucție Sergiu Bularu (dosarul nr. 10-454/19).

Ca urmare, în cadrul examinării plângerii depuse, judecătorul de instrucție S. Bularu, în strictă conformitate cu normele procesuale penale sus-citate, în vederea protejării persoanei de fapte ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, este obligat să aprecieze legalitatea ordonanței procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție, V.Morari, din 04.09.2018 sub aspectul:

- există sau nu există circumstanțe noi;
- în cazul în care există careva circumstanțe noi, Sînt oare ele de natură să afecteze sau ele nu afectează ordonanță privind scoaterea mea de sub urmărire penală din 31.03.2015;
- avea oare cunoștință despre aceste circumstanțe organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței atacate și puteau oare aceste circumstanțe să fie cunoscute la acea dată.

În cazul în care judecătorul de instrucție constată lipsa circumstanțelor noi, sau dacă circumstanțe noi nici cum nu afectează ordonanță privind scoaterea persoanei de sub urmărire penală, ori că circumstanțe noi puteau fi cunoscute organului de urmărire penală la data scoaterii persoanei de sub urmărire penală, acesta, executând atribuțiile de control judecătoresc în cursul urmăririi penale, este obligat, prin prisma art.4 alin.1 din Protocolul nr.7 la Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, să adopte o încheiere privind declararea nulității ordonanței prin care s-a anulat scoaterea persoanei de sub urmărire penală.

Menționează că conform art.313 alin.(4) CPP, „plîngerea se examinează de către judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, cu participarea procurorului și cu citarea persoanei care a depus plîngerea, precum și a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii. Neprezentarea persoanei care a depus plîngerea și/sau a persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii nu împiedică examinarea acesteia. Procurorul este obligat să prezinte în instanță materialele corespunzătoare. În cadrul examinării plângerii, procurorul și persoana care a depus plîngerea, precum și persoanele ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii dau explicații.

Ca urmare, în cadrul ședinței de judecată din 06.06.2019, procurorul A.Cernei în conformitate cu prevederile art.313 alin.(4) CPP, a fost obligat să prezinte instanței de judecată materialele și actele care au stat la baza emiterii ordonanței contestate din 04.09.2018 și anulării ordonanței de scoatere de sub urmărire penală, din 31.03.2015, și anume procesele-verbale de audiere a cet.Pahomi Stela, Torodii Vladimir, Bîtcă Marina și actele ridicate de la SA „Registru-Corect” în proces de lichidare.

În vederea respectării de către judecătorul de instrucție a prevederilor art.6 alin.(3) lit. b) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prin cererea din 25.06.2019 a solicitat instanței să-mi fie prezentate spre cunoștință actele transmise judecătorului de instrucție de către procuror A.Cernei și anume declarațiile lui Pahomi Stela, Torodii Vladimir, Bîtcă Marina și actele ridicate de la SA „Registru-Corect” în proces de lichidare, care au stat la baza emiterii ordonanței contestate din 04.09.2018 și care sunt esențiale pentru a contesta în mod efectiv această ordonanță.

Astfel a indicat că în pofida celor solicitate, instanța de judecată a respins cererea, făcând referire la necesitatea asigurării confidențialității urmăririi penale, lipsindu-i de dreptul de a contesta în mod efectiv această ordonanță și a dispune de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale, încălcându-i dreptul de acces liber la justiție și a principiului contradictorialității.

Astfel, conform art.20 din Constituția RM, „orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție”.

Conform art.26 din Constituția RM, „dreptul la apărare este garantat. Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale ”.

Conform art.54 din Constituția RM, „în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății ”.

Ca urmare, se solicită ca prevederile art.313 alin.(4) CPP să fie supuse controlului constituționalității, deoarece contravin articolelor 20, 26, 54 din Constituția RM în partea ce ține de omisiunea de reglementare a procedurii de prezentare obligatorie la rând cu instanța de judecată și învinuitului ori avocatului său a materialelor și probelor, care au fost puse la baza emiterii ordonanței de reluare a urmăririi penale.

În ședința de judecată procurorul a solicitat respingerea sesizării privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Analizând argumentele invocate de către petiționar, instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, constată că aceasta este întemeiată urmând să o admită din următoarele motive:

Conform prevederilor art. 7 alin.(3) CPP - dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

Astfel, se constată faptul că de către petiționar a fost ridicată o excepție de neconstituționalitate în fața instanței judecătorești, prin urmare instanța, în conformitate cu prevederile pct. 4 a Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova și anume: *Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:* (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Totodată este de remarcat că în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În această ordine de idei, instanța reține faptul că, normele vizate, și anume art. 313 alin. (4), Cod de procedură penală, art. 20, 26, 54 din Constituția RM, constituie obiectul controlului constituționalității prin

prisma art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM și pct. 82 al Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016.

Instanța de judecată atestă cu certitudine că, la moment nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate - art. 313 alin. (4), Cod de procedură penală, art. 20, 26, 54 din Constituția RM.

La fel, instanța de judecată constată că, în conformitate cu pct. 82 al Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016 sesizarea înaintată de către petiționar întrunește condiția ca normele solicitate pot fi supuse controlului constituționalității, or aceste chestiuni au tangență directă cu soluționarea cauzei penale.

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (6) CPP- hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sânt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

În același sens instanța reține că în conformitate cu pct. 82 al Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016 - în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului. Curtea reține că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.

Potrivit pct. 84 al Hotărârii sus menționate - În cauza *Ivanciuc v. Romania* (decizia nr.18624/03) fiind invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a menționat: „Este conform funcționării unui asemenea mecanism faptul că judecătorul verifică dacă poate sau trebuie să depună o cerere preliminară, asigurându-se că aceasta trebuie să fie rezolvată pentru a permite să se soluționeze litigiul pe care este chemat să-l cunoască. Acestea fiind zise, **nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la articolul 6 § 1 al Convenției, în special atunci când un asemenea refuz este atins de arbitrar** (*Coëme și alții v. Belgia*, nr. 32492/96, 32547/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, § 114, CEDO 2000-VII și *Wynen v. Belgia*, nr. 32576/96, § 41, CEDO 2002-VIII)”.
Curtea a reținut că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești. Având în vedere cele menționate, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli

47
cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

Urmare a celor indicate, instanța găsește necesar de a admite ca fiind întemeiată sesizarea petiționarului Alexandru Bernaz prin care a invocat excepția de neconstituționalitate a 313 alin. (4), Cod de procedură penală, art. 20, 26, 54 din Constituția RM.

Prin prisma celor enunțate, instanța de judecată consideră necesar de a suspenda examinarea plângerii petiționarului Bernaz Alexandru, înaintată în baza art.313 Cod procedură penală.

În temeiul celor expuse și conform prevederilor art.7,41, 313 Cod de procedură penală, art. 135 din Constituția RM, Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova instanța de judecată -

DISPUNE :

A admite sesizarea petiționarului Bernaz Alexandru prin care a invocat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 313 alin. (4), Cod de procedură penală în sensul corespunderii cu art. 20, 26, 54 din Constituția Republicii Moldova.

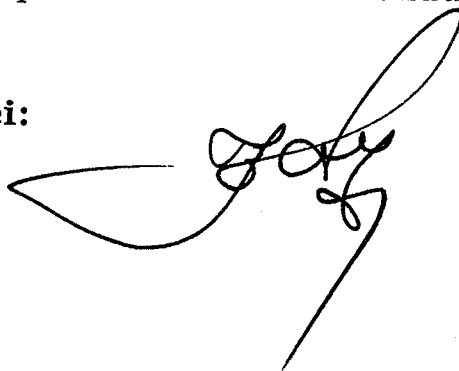
A ridica excepția de neconstituționalitate înaintată de petiționarul Bernaz Alexandru pentru controlul constituționalității prevederilor art. 313 alin. (4), Cod de procedură penală în sensul corespunderii cu art. 20, 26, 54 din Constituția Republicii Moldova.

A suspenda examinarea plângerii petiționarului Bernaz Alexandru, înaintată în baza art.313 Cod procedură penală.

A remite conform competenței Curții constituționale sesizarea depusă de către petiționarul Bernaz Alexandru privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Încheierea este cu drept de atac odată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței:
Judecător

Sergiu Bularu